

Polskie Kopalnie Skarbowe na Górnym Śląsku

Spółka Dzierżawna. Spółka Akcyjna w Katowicach.

Société Fermière des Mines Fiscales de l'État Polonais en Haute-Silésie

Société Anonyme à Katowice.

SKARBOFERME

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE
Z DNIA 27 KWIETNIA 1936 R.

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
ORAZ RADY NADZORCZEJ Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI
ZA ROK OPERACYJNY

1935.

22

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE
Z DNIA 27 KWIETNIA 1936 R.

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
ORAZ RADY NADZORCZEJ Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI
ZA ROK OPERACYJNY

1935.

4533
36

2155
III
692.000.000.
1936

Polak. Kopalni Skarb. w Hosi

Rada Nadzorcza:

Katowice 24.V. 36

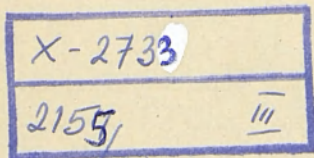
Inż. Czesław Klarner — prezes
Henri de Peyerimhoff de Fontenelle — wice-prezes

Członkowie:

Duc d'Audiffret-Pasquier Etienne	Konrad Patek
Czesław Benedek	Henri Portier
Cezary Berezowski	General Le Rond
Félix Bollaert	Jules Simon (deleg.)
Zygmunt Korsak	Félix Villet
Zygmunt Kucharski	Paul Weiss
Paul Lemay	Stanisław Widomski
Zygmunt Malawski	Józef Witczak
Włodzimierz Momentowicz (deleg.)	

Zarząd:

Inż. François Michel — Generalny Dyrektor
Inż. Józef Knothe — W. Generalny Dyrektor

5,000,-

SPRAWOZDANIE DLA WALNEGO ZGROMADZENIA z działalności Spółki w r. 1935

Zgodnie z art. 21 statutu naszej Spółki zwołaliśmy dzisiejsze Walne Zgromadzenie dla przedstawienia wyników działalności Spółki w r. 1935.

Nie można zwrócić oczu na całokształt roku 1935, nie wywołując przedewszystkiem w pamięci ogólnej żałoby, która objęła kraj cały 12 maja, w dniu śmierci Marszałka Piłsudskiego. „Ten potężny Władca dusz i serc polskich“, jak się wyraził Pan Prezydent Rzeczypospolitej, pozostawił po sobie olbrzymią spuściznę moralną, której wskazaniemi kierują się obecni Wodzowie Narodu.

Rok 1935, szósty rok kryzysu zarówno dla Polski jak i dla reszty świata, był jednocześnie drugim rokiem, w którym zaznaczyło się pewne ożywienie w niektórych dziedzinach życia gospodarczego. Zakończył się zakrojoną na szeroką skalę akcją Rządu w kierunku jednolitej niżki cen produktów przemysłowych. „Deflacja“ ta, przeprowadzona bądź w drodze rozporządzeń, bądź mniej lub więcej dobrowolnych ugód i uzupełniona poważną obniżką taryf przewozowych, jest zbyt świeża, aby można było oszacować jej rezultaty.

Pomimo dość znacznego spadku zapasów złota w Banku Polskim stałość waluty polskiej nie została naruszona. Ostatnio wydane zarządzenia, dotyczące banku emisyjnego, są wyrazem dążenia do dalszego utrzymania stałości waluty bez uciekania się do środków bezpośredniej i sztucznej ochrony złotego.

Produkcja, zbyt w kraju i eksport kształtowały się w ostatnich pięciu latach w sposób następujący:

	Produkcja w tys. t		Zbyt w kraju w tys. t		Eksport w tys. t	
	Polska	Skarbo- ferme	Polska	Skarbo- ferme	Polska	Skarbo- ferme
1931	38 265	3 506	19 042	1 079	14 326	1 953
1932	28 835	3 189	15 192	866	10 362	1 798
1933	27 356	3 008	15 261	811	9 702	1 761
1934	29 267	3 092	15 782	840	10 406	1 794
1935	28 540	3 070	16 882	931	9 175	1 675

Pomimo tendencji do ożywienia różnych gałęzi przemysłu i, w szczególności, pomimo symptomatycznego wzrostu spożycia krajowego o przeszło milion ton węgla, produkcja przemysłu węglowego spadła o przeszło 700 000 t, ponieważ eksport, podlegający od 1-go stycznia 1935 r. rygorom układu polsko-brytyjskiego z grudnia 1934 r., obniżył się z 10 406 000 t do 9 175 000 t. Cyfra ta wprawdzie wyraża eksport ogólny, a więc obejmuje również zbyty do Austrii, Węgier i Czechosłowacji, niezależny od układu brytyjskiego, lecz eksport ten do krajów bliskich choć zmniejszył się z 1 372 000 do 1 169 000 t, ale w ogólnym naszym zbycie zachował tę samą w przybliżeniu wielkość względną, a mianowicie 13,21 % w 1935 r. wobec 13,6 % w 1934.

Ogólnie biorąc, silnie zaznaczony w latach ostatnich proces stopniowego przesunięcia zbytu z rynków bliskich na rynki odległe uległ wstrzymaniu, jak to wykazują cyfry podane w poniższym zestawieniu.

	1933		1934		1935	
	w tys. t	0/0	w tys. t	0/0	w tys. t	0/0
1. Środkowa Europa (Austria, Węgry, Czechosłowacja)	1 437	15,3	1 372	13,6	1 169	13,21
2. Północna Europa (Szwecja, Norwegia, Danja, Łotwa i t. d.)	4 529	48,1	3 465	34,4	3 549	40,08
3. Zachodnia Europa (Francja, Belgja, Irlandja, Holandia)	1 844	19,6	2 686	26,6	1 620	18,30
4. Południowa Europa (Włochy, Jugosławia i t. d.)	1 111	11,8	1 853	18,4	1 585	17,91
5. Rynki poza-europejskie	171	1,8	315	3,1	320	3,62
6. Węgiel bunkrowy	316	3,4	394	3,9	609	6,88
	9 408	100	10 085	100	8 852	100

W szczególności rynki skandynawskie i bałtyckie, które są naszymi rynkami morskimi najbliższymi, a zatem najnaturalniejszymi, najkorzystniejszymi i z największymi widokami na przyszłość, odzyskały poważniejsze znaczenie i stanowią 40,08 % naszego eksportu, wobec 34,4 % w roku poprzednim.

Kończąc rozbiór powyższych danych należy zwrócić uwagę na stosunkowo duży wzrost sprzedaży bunkrowej, która podniosła się w ostatnim roku w stosunku do poprzedniego z 394 000 na 609 000 t. Wysiłek w kierunku wzmocnienia tej gałęzi naszych transakcyj łatwo się tłumaczy, ponieważ sprzedaż bunkrowa jest jedyną nieskontyngentowaną dziedziną naszego zbytu.

Poszczególne porozumienia z grupami krajów eksportowych stosowano w 1935 r. bez żadnych poważniejszych wypadków. Zaszła potrzeba wprowadzenia pewnych poprawek w układzie polsko-brytyjskim, co nastąpiło we wrześniu i grudniu. Poprawki stały się niezbędne przede wszystkim z tego powodu, że z przyczyn pozahandlowych eksport angielski do Włoch spadł do niepomiarnie niskich cyfr.

Produkcja Skarbofermu w ubiegłym roku operacyjnym spadła bardzo nieznacznie, o 0,7 %, podczas gdy ogólna produkcja polska obniżyła się o 2,4 %. Obniżenie się naszej ogólnej sprzedaży (p. poniższe zestawienie) o 1,1 % wynikało z jednoczesnego podwyższenia produkcji i sprzedaży koksu. Jak w latach ubiegłych przebieg naszych sprzedaży na poszczególnych rynkach zbliżony był do sprzedaży ogółu przemysłu węglowego. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na podwyższenie sprzedaży w kraju o przeszło 11 %, co jest specjalnie pomyślnym wskaźnikiem rozwoju naszych interesów.

Strata na tonażach, którą ponieśliśmy na skutek zastosowania układu polsko-brytyjskiego, została w ten sposób zrównoważona z nadwyżką i przytem oczywiście bardzo korzystnie pod względem cen.

	1934 t	1935 t	Różnica ‰
Zbyt w kraju	840 300	931 900	+ 10,9
Eksport licencyjny	195 100	157 000	— 19,53
„ morski	1 589 300	1 511 100	— 4,93
„ wolny lądowy	9 800	6 900	— 29,59
„ ogółem	1 794 300	1 675 000	— 6,65
Wysyłka ogółem	2 634 600	2 606 900	— 1,1

Niestety, w ciągu ostatnich miesięcy roku sprawozdawczego, jako jeden z etapów systematycznego obniżania cen przemysłowych, o którym mówiliśmy wyżej, od przemysłu węglowego zażądano nowej ofiary. Rozporządzeniem z dn. 4-go grudnia 1935 r. obniżono ceny grubych sortymentów o 13 ‰ i średnich o 7 ‰, pozostawiając bez zmiany ceny mialu. Dotychczas, pomimo równoległego zmniejszenia taryf kolejowych, omawiana obniżka nie spowodowała wzmożenia spożycia, jakiego się po niej jakoby spodziewano. Wręcz przeciwnie, powodu łagodnej zimy, Polska Konwencja Węglowa musiała na pierwsze miesiące 1936 r. ustalić licencje na poziomie niższym niż kiedykolwiek dotychczas w odpowiednich okresach.

Należy zaznaczyć, że Konwencja Węglowa, która przebyła rok 1935 bez większych wstrząsów, będzie, jak się zdaje, wypowiedziana na 30 września 1936 r. i odnowienie jej wywoła niewątpliwie tak ostre spory, że niektórzy uważają odnowienie Konwencji za problematyczne.

Poniższe zestawienie zawiera dane, dotyczące produkcji naszej Spółki, stanu liczebnego załogi i wydajności.

P r o d u k c j a

	1934 t	1935 t
Węgiel	3 092 086	3 070 655
Koks	267 010	288 408
Amonjak syntetyczny	3 453	3 600
Siarczan amonu	3 659	3 932
Smola	12 540	13 496
Benzol	4 036	4 672

Załoga kopalń na koniec 1935 r. wynosiła 4 637 robotników.

Wydajność na dniówkę przepracowaną w kg (bez dozoru)

	Król	Bielszo- wice	Knurów	O g ó ł e m		Śląsk bez Skarb. ‰
				cyfry absol.	w ‰ 1913	
1913	1 362	1 093	940	1 208	100	100
1932	2 393	2 082	1 366	2 054	170	131
1933	2 863	2 203	1 489	2 412	200	141
1934	3 044	2 240	1 508	2 534	210	152
1935	3 058	2 111	1 561	2 524	208,9	157

Po raz pierwszy od szeregu lat ogólna wydajność naszej Spółki wykazuje lekkie cofnięcie się: z 2 534 na 2 524 kg. Przyczyną tego jest kopalnia Bielszowice, gdyż za-

równy kop. Knurów jak i Król wykazują dalszy postęp. Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła właśnie dla Bielszowic skromny program robót, które są w toku i które, jak sądzimy, już w końcu bieżącego roku dadzą znaczną poprawę wydajności omawianej kopalni.

Nie jest obojętnym fakt, że, podczas gdy w roku sprawozdawczym kopalnie nasze co do wydajności lekko się cofnęły, reszta kopalń śląskich wykazuje postęp pod tym względem, wydajność ich wzrosła z 152 do 157% wydajności z r. 1913.

Na szybie Prezydent Mościcki, którego przeciętna produkcja dzienna w 1935 r. wynosiła 3 328 t, wydajność indywidualna osiągnęła w październiku 4 000 kg z uwzględnieniem całej załogi łącznie z nadzorem.

Produkcja koksu, amonjaku i produktów ubocznych charakteryzuje się dość znacznym wzmoczeniem, zwłaszcza pod względem sprzedaży koksu w kraju i na eksport morski.

Przy przeprowadzaniu polityki deflacyjnej w listopadzie ub. r. koks potraktowano surowiej niż węgiel; ceny jego obniżono na rynku krajowym o 15 do 25% zależnie od sortymentów.

Dane dotyczące zbytu koksu są następujące:

	1934 t	1935 t	Różnica %/o
Zbyt w kraju wraz z Gdańskiem	180 350	192 735	+ 6,87
Eksport lądowy	29 479	27 380	— 7,12
„ morski	64 134	71 905	+ 12,12
Zbyt ogółem	273 963	292 020	+ 6,59

Rachunek eksploatacyjny Skarbofermu wykazuje saldo dodatnie w wysokości zł 2 476 040,69 od obrotu 40 249 477,04. W myśl umowy dzierżawnej powyższy rezultat eksploatacyjny rozkłada się na: zł 1 763 000,— które znajdujemy w bilansie jako wynagrodzenie własne Spółki Dzierżawnej i zł 713 040,69 zaliczone na Fundusz Robót Nowych. Po potrąceniu z sumy 1 763 000,— zł statutowych odpisów w wysokości zł 149 855,— reszta, t. j. 1 613 145,— będzie stanowiła dywidendę, którą przedstawiamy Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia.

Stan skarbowości Spółki jest zadawalający, tak samo jak w latach poprzednich. W końcu roku jednak musieliśmy sprostać napięciu kredytowemu znacznie silniejszemu niż to, do jakiego przyzwyczaili nas poprzednie lata kryzysu.

Wnioski końcowe, jakie przedstawialiśmy w sprawozdaniach za lata ubiegłe, mają zupełne zastosowanie i do sprawozdania dzisiejszego. Niewątpliwie rezultaty działalności Spółki są rezultatami kryzysowymi i w obecnych warunkach podniesienie ich ponad poziom dotychczasowy nie wydaje się możliwe. W każdym razie pocieszająca jest myśl, że przedsiębiorstwo nasze, w przeciwieństwie do tylu innych, zachowało dotąd zdrowe podstawy pomimo trudnych warunków egzystencji. Dzięki temu Spółka może bezpośrednio i bez zwłoki reagować na wszelkie pomyślnie okoliczności i — w razie gdyby na rynkach europejskich nastąpiło prawdziwe polepszenie — odczułaby natychmiast jego pozytywne wyniki, ponieważ nie potrzebowałaby zużywać pierwszego przyływu zysków na odbudowę swoich możliwości przemysłowych.

Zarząd:

W imieniu Rady Nadzorczej zatwierdzamy sprawozdanie Zarządu, bilans, rachunek zysków i strat oraz proponowany podział zysków z roku operacyjnego 1935.

(—) F. Michel (—) J. Knothe

Prezes Rady Nadzorczej:

(—) C. Klarner

Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 1935 r.

Aktywa	Złote
Gotówka w kasie i w bankach	10 737 086,97
Papiery procentowe	467 353,29
Weksle w portfelu	1 410 668,26
Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach	2 166 955,95
Należności z tyt. umów kartel (oper. handl.)	600 073,86
Odbiorcy	8 733 638,75
Dostawcy	128 606,45
Zaliczki różne	488 137,71
Inne aktywa	30 378,94
Zapasy i materiały	3 898 584,88
Niedobór zapasów i materiałów	2 687 367,31
Sumy przechodnie:	
Wydatki dot. okresu przyszłego	53 431,15
Instalacja 2-giej części fabryki amonjaku	3 296 566,17
Przebudowa III baterji pieców koksowych	2 711 875,93
Inne	59 409,14
	<u>37 470 134,76</u>

Pasywa	Złote
Kapitał zakładowy	17 630 000,—
Fundusz rezerwowy	1 012 353,25
Zarezerw. dywidenda w/g uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 22. XII. 1928 r.	3 526 000,—
Zaległe podatki	273 632,63
Dostawcy	872 671,03
Odbiorcy	1 025 021,77
Różne	1 035 375,82
Fundusz na roboty nowe	1 460 348,05
Pożyczki	1 503 081,03
Skarb Państwa za zapasy i materiały przejęte w 1922 r.	6 585 952,19
Sumy przechodnie:	
Dochody dot. okresu przyszłego	8 848,99
Państwowa Fabryka Zw. Azot. w Chorzowie	773 850,—
Zysk Spółki	1 763 000,—
	<u>37 470 134,76</u>

Sumy pozabilansowe

Gwarancje otrzymane	2 717 821,35
Różni za gwarancje otrzymane	373 593,75
Różni za dane żyra wekslowe	415 162,39
	<u>3 506 577,49</u>

Różni za gwarancje dane	2 717 821,35
Gwarancje dane	373 593,75
Żyra wekslowe	415 162,39
	<u>3 506 577,49</u>

Zobowiązania zagraniczne: 4 447 992,21

Zobowiązania warunkowe:

A. Remuneracja kumulat. S-ki za rok 1932	1 763 000,—
B. Czynniz dzierz. kumulat. w d. r. I. 1935 r.	14 798 974,81
Niedobór czynszu dzierzawnego za 1935 r.	3 219 958,16
	<u>18 018 932,97</u>

Skarb Państwa: Wartość inwentarza dzierzawionych obiektów w dn. 31. XII. 1935 r.

Grunta	66 992 917,54
Nieruchomości	77 948 835,31
Złoża	46 497 198,48
Ruchomości	7 287 493,97
	<u>198 726 445,30</u>

Rachunek strat i zysków za rok 1935

Winien	Złote
Koszty administracji ogólnej	5 592 850,52
Koszty produkcji	36 952 343,89
Koszty sprzedaży	832 129,62
Podatki państwowe i komunalne	1 229 233,59
Koszty kredytów	310 543,63
Różnice kursowe	156 262,12
Obciążenia finansowe	321 317,04
Koszty utrzymania lasów	33 714,32
Koszty utrzymania instalacji przeładunkowej w porcie w Gdyni	119 597,68
Wydatki związane z nabyciem kontyngent.	35 304,60
Rezultat eksploatacji 2 476 040,69 {	
Przelew na roboty nowe	713 040,69
Zysk Spółki	1 763 000,00
	<u>48 059 337,70</u>

Ma	Złote
Wpływy ze sprzedaży węgla	5 652 716,95
Wpływy ze sprzedaży koksu	1 218 525,35
Wpływy ze sprzedaży brykietów	15 807,01
Wpływy ze sprzedaży produkt. ubocznych	1 573 773,32
Różne dochody	1 427 035,66
Różnica w zapasach	1 219 135,52
Wartość produkcji	36 952 343,89
	<u>48 059 337,70</u>

Uwaga: Jako jednostkę monetarną do sporządzenia bilansu przyjęto złoty z r. 1927, czyli 1/5924,44 kg czystego złota. Waluty obce przeliczono do bilansu w/g przeciętnego kursu Giełdy Warszawskiej z grudnia 1935 r.

Zarząd:

(—) F. Michel

(—) J. Knothe

Balance sheet as at 31st March 1935

Fixed Assets		
Land and Buildings	100	
Plant and Machinery	50	
Investments	20	
Other Assets	10	
Current Assets		
Stocks	30	
Debtors	20	
Cash	10	
Other Assets	5	
Liabilities		
Capital	100	
Reserves	50	
Debtors	20	
Cash	10	
Other Assets	5	

Pracownia Śląska